

Prima instanță: Curtea de Apel Bălți (jud. D. Corolevschi)

DECIZIE

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Bezrucico Nadejda și Bezrucico Anna, prin intermediul avocatului Tatiana Danilescu,

în pricina civilă la cererea înaintată de către administratorul provizoriu al SC „Panadim-Com” SRL – Janu Natalia cu privire la stabilirea cuantumului remunerației administratorului provizoriu, în cadrul procesului de insolabilitate al SC „Panadim-Com” SRL,

împotriva încheierii din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 07 septembrie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat Briceni a depus în instanța de insolabilitate cerere privind intentarea în privința SC „Panadim-Com” SRL a procesului de insolabilitate.

Prin încheierea din 09 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a admis spre examinare cererea introductivă înaintată de Inspectoratul Fiscal de Stat Briceni privind intentarea procesului de insolabilitate în privința debitorului SC „Panadim-Com” SRL și s-a desemnat în funcție de administrator provizoriu Janu Natalia.

Prin încheierea din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de retragere a cererii introductive înaintată de Inspectoratul Fiscal de Stat Briceni privind intentarea în privința SC „Panadim-Com” SRL a procesului de insolabilitate și s-a încetat procesul.

În cadrul judecării pricinii, la 09 ianuarie 2017, administratorul provizoriu al SC „Panadim-Com” SRL - Janu Natalia a depus o cerere prin care a solicitat stabilirea cuantumului remunerației sale în cadrul procesului de insolabilitate și încasarea cheltuielilor de procedură. Remunerarea a fost solicitată pentru toată perioada îndeplinirii funcției de administrator provizoriu și anume: 09.09.2016 - 17.11.2016.

Prin încheierea din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea administratorului provizoriu SC „Panadim-Com” SRL - Janu Natalia; s-a stabilit administratorului provizoriu SC „Panadim-Com” SRL - Janu Natalia o remunerare

în sumă totală de 10472,73 lei pentru perioada de activitate în funcție de administrator provizoriu 09.09.2016 - 17.11.2016 cu încasarea sumei menționate și a cheltuielilor aferente efectiv suportate în cadrul procesului de insolabilitate a SC „Panadim-Com” SRL în mărime de 83,10 lei, iar în total suma de 10555,83 lei în beneficiul administratorului provizoriu al SC „Panadim-Com” SRL - Janu Natalia din contul membrilor organelor de conduce ai debitorului SC „Panadim-Com” SRL, care sunt: Bezrucico Ana, Bezrucico Petru, Bezrucico Nadejda, în mod solidar.

La 17 februarie 2017 și la 20 februarie 2017 Bezrucico Nadejda și Bezrucico Anna, prin intermediul avocatului Tatiana Danilescu, au declarat recurs împotriva încheierii din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Bălți.

În motivarea recursului s-a indicat că, încheierea instanței de insolabilitate contestate este ilegală și neîntemeiată, deoarece încasarea remunerației administratorului provizoriu din contul membrilor organelor de conducere ale debitorului a fost examinată în lipsa Anei Bezrucico, Petru Bezrucico și a Nadejdei Bezrucico, care nu au fost citați legal.

Menționează recurențele că, instanța de insolabilitate, examinând cererea privind încasarea remunerației administratorului provizoriu din contul membrilor de conducere ai debitorului, fără citare legală, a încălcat dreptul la un proces echitabil a Anei Bezrucico, Petru Bezrucico și Nadejdei Bezrucico, precum și principiul egalității armelor statuat de art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or unul din principiile procesului echitabil este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Consideră recurențele că, încheierea privind stabilirea și încasarea remunerației administratorului provizoriu al debitorului a fost emisă cu încălcarea prevederilor art. 70 alin. (13) din Legea insolabilității. Or, rezultând din prevederile legale indicate supra, încheierea judecătorească cu privire la remunerarea lichidatorului se emite cu citarea membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligație se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare.

Precizează recurențele că, cu încheierea contestată au făcut cunoștință la data de 07.02.2017. Actul de dispoziție contestat a fost expediat de către administratorul Janu Natalia prin intermediul serviciilor Poștei Moldova, împreună cu somația de plată a remunerației. Deci, au fost în imposibilitate de a o contesta în termenul prevăzut de lege.

Conform art. 8 alin. (1) al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolabilitate a adoptat încheierea la data de 09 ianuarie 2017, iar recursul a fost declarat de către Bezrucico Nadejda și Bezrucico Anna, prin intermediul avocatului Tatiana Danilescu, la data de 17 februarie 2017.

În recursul declarat, s-a solicitat repunerea în termenul de contestare, invocând precum că, încheierea contestată a fost adusă la cunoștință la 07.02.2017.

În conformitate cu art. 116 alin.(1)-(4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Colegiul reiterează că instituția de drept procesual a repunerii în termen constituie beneficiul acordat de lege titularului unui drept procesual, care din motive justificate nu și-a putut exercita dreptul în interiorul termenului imperativ, să-și îndeplinească acest drept și, ulterior, fără ca instanța să-l decadă din exercițiul său sau să aplice o altă sancțiune prevăzută de lege în caz de nerespectare a termenului.

Repunerea în termen trebuie să fie solicitată de parte, instanța neputând, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar rezulta că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen.

Colegiul remarcă că termenul de contestare poate fi repus, cu examinarea recursului în fond, doar în cazul dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

În speță, Colegiul relevă că încheierea contestată a fost pronunțată în lipsa recurențelor, fiind expediată în adresa acestora la data de 03.02.2017, conform scrisorii de însoțire (f.d. 110). Însă, din avizele de recepție anexate la dosar rezultă că recurențele au făcut cunoștință cu actul de dispoziție contestat la 08.02.2017. (f.d. 111,112)

Astfel, având ca reper data de 08.02.2017 - data când recurențele au făcut cunoștință cu încheierea contestată, Colegiul consideră necesar de a repune pe Bezrucico Nadejda și Bezrucico Anna în termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa încheierea din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți și de a restitui pricina spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum denotă actele cauzei, prin încheierea din 09 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a admis spre examinare cererea introductivă înaintată de Inspectoratul Fiscal de Stat Briceni privind intentarea procesului de insolabilitate în privința debitorului SC „Panadim-Com” SRL și s-a desemnat în funcție de administrator provizoriu Jana Natalia.

Tot actele pricinii atestă că, prin încheierea din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de retragere a cererii introductive înaintată de Inspectoratul Fiscal de Stat Briceni privind intentarea în privința SC „Panadim-Com” SRL a procesului de insolabilitate și s-a încetat procesul.

De asemenea, s-a stabilit că la 09 ianuarie 2017, administratorul provizoriu al SC „Panadim-Com” SRL - Janu Natalia a depus o cerere prin care a solicitat stabilirea cuantumului remunerației sale în cadrul procesului de insolabilitate și încasarea cheltuielilor de procedură. Remunerarea a fost solicitată pentru toată perioada îndeplinirii funcției de administrator provizoriu și anume: 09.09.2016 - 17.11.2016.

Drept urmare, prin încheierea din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea administratorului provizoriu SC „Panadim-Com” SRL - Janu Natalia; s-a stabilit administratorului provizoriu SC „Panadim-Com” SRL - Janu Natalia o remunerare în sumă totală de 10472,73 lei pentru perioada de activitate în funcție de administrator provizoriu 09.09.2016 - 17.11.2016 cu încasarea sumei menționate și a cheltuielilor aferente efectiv suportate în cadrul procesului de insolabilitate a SC „Panadim-Com” SRL în mărime de 83,10 lei, iar în total suma de 10555,83 lei în beneficiul administratorului provizoriu al SC „Panadim-Com” SRL - Janu Natalia din contul membrilor organelor de conduce ai debitorului SC „Panadim-Coin” SRL, care sunt: Bezrucico Ana, Bezrucico Petru, Bezrucico Nadejda, în mod solidar.

Colegiul consideră că încheierea contestată este una neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea prevederilor Legii insolabilității, ce urmau a fi aplicate la soluționarea chestiunilor supuse examinării.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) și (4) din Legea insolabilității, cererea de intentare a procesului de insolabilitate se examinează de către instanța de judecată (instanța de insolabilitate) în conformitate cu competența jurisdicțională stabilită în Codul de procedură civilă și în prezenta lege.

Încheierile judecătorești pot fi adoptate și fără citarea părților dacă prezenta lege nu prevede altfel în mod expres.

Conform art. 70 alin. (13) din Legea insolabilității, în cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec

în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligație se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a președintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părților citate legal nu împiedică examinarea cauzei.

Conform art. 247 din Legea insolvenței, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvență, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 26 din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Totodată, conform 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (3) și (4) CPC, comunicarea citației se realizează prin înmânarea ei participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței. Citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării.

Iar, în conformitate cu art. 105 alin. (1) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în

partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Colegiul conchide că instanța de insolabilitate a examinat cererea cu privire la încasarea onorariului fix al administratorului provizoriu și a cheltuielilor avansate, în lipsa membrilor organelor de conducere ai debitorului SC „Panadim-Com” SRL, deoarece la materialele dosarului lipsesc careva probe cu privire la citarea legală a acestora în ședința instanței de insolabilitate din 09 ianuarie 2017, fapt ce contravine direct prevederilor legale citate supra.

Astfel, la caz sunt întemeiate argumentele recurențelor privind încălcarea de către instanța de insolabilitate a procedurii de citare legală.

În atare circumstanțe, Colegiul relevă cu certitudine încălcarea de către instanța de insolabilitate a normelor imperative de drept procedural privind citarea legală și înștiințarea membrilor organelor de conducere ale debitorului în a căror obligație se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, acesta fiind exercitată cu încălcarea procedurii prestabilite de citare.

Tot aici, este de reținut și prevederile art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prevede că, orice persoană are dreptul la judecarea pricinii „în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect.

Prin urmare, necitarea și necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces îngrădește în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor menționate în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în spețele Godorozea și SA „Bucuria” vs Moldova din 06 octombrie 2009 și respectiv din 05 ianuarie 2010.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de insolabilitate a încălcat normele de procedură cu privire la obligativitatea citării membrilor de conducerea debitorului, ceea ce constituie temei de casare a încheierii din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurențelor Bezrucico Nadejda și Bezrucico Anna de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Bezrucico Nadejda și Bezrucico Anna, prin intermediul avocatului Tatiana Danilescu, și de a casa încheierea din 09 ianuarie 2017 a instanței de insolabilitate cu restituirea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 428, art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se repune Bezrucico Nadejda și Bezrucico Anna în termenul de declarare a recursului.

Se admite recursul declarat de către Bezrucico Nadejda și Bezrucico Anna, prin intermediul avocatului Tatiana Danilescu.

Se casează încheierea din 09 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți, în pricina civilă la cererea înaintată de către administratorul provizoriu al SC „Panadim-Com” SRL – Janu Natalia cu privire la stabilirea cuantumului remunerației administratorului provizoriu, în cadrul procesului de insolvență al SC „Panadim-Com” SRL și se restituie pricina la rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală